

Vanja Jurilj, dipl. knjiž. i dipl. komp.
stručna suradnica savjetnica
predsjednica Hrvatske udruge školskih knjižničara

Zagreb, 29. kolovoza 2018.

MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA RH
Donje Svetice 38
10000 Zagreb
n/p zamjenici ministrice prof. dr. sc. Blaženki
Divjak

**PREDMET: PRIMJEDBE NA PRIJEDLOG ZAKONA O KNJIŽNICAMA I
KNJIŽNIČNOJ DJELATNOSTI – po članicima**

Poštovani,

budući da ne osigurava niti jedan od elemenata neophodnih za funkcioniranje knjižnica i knjižnične djelatnosti, a k tome ne poštuje ni postojeće međunarodne profesionalne standarde i terminologiju, **mišljenja smo da Prijedlog zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti mora biti u potpunosti povučen iz dalje procedure, a umjesto njega izrađen novi prijedlog utemeljen na profesionalnim načelima i usklađen sa strateškim ciljevima razvoja društva. Zastupamo i stav da bi prije donošenja zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti bilo neophodno donijeti Nacionalnu strategiju razvoja knjižnica i knjižnične djelatnosti koja bi bila usklađena s već donesenom Nacionalnom strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije i Nacionalnom strategijom poticanja čitanja.**

U nastavku prilažemo očitovanje predstavnika Hrvatske udruge školskih knjižničara na Prijedlog zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti po pojedinim dijelovima i člancima.

Obrazloženje

Knjižnice su jedne od najstarijih ustanova nama poznatoga svijeta, već 4.600 godina čuvaju i omogućavaju pristup zapisanome znanju i čine temelj naše civilizacije. Sukladno tome, i knjižničarstvo je jedna od najstarijih i najuređenijih profesija. U mnogim društvima knjižničarstvo je prepoznato kao djelatnost od posebnoga društvenog interesa jer značajno doprinosi njegovom obrazovnom, kulturnom i gospodarskom razvoju. Međunarodna strukovna udruženja knjižničara su jedna od najbrojnijih i najorganiziranijih profesionalnih udruženja u svijetu (IFLA).

Hrvatsko knjižničarstvo, prema stupnju obrazovanja djelatnika i profesionalnu organiziranost (HKD i HUŠK) i njihovu angažmanu u međunarodnoj profesionalnoj zajednici (IFLA i IASL), prema zakonskoj uređenosti, kao i prema broju i značaju ostvarenih programa, uživa veliki ugled na međunarodnoj razini. Smatramo da je pri donošenju ovoga zakona, prema svojim stručnim kapacitetima i upućenosti, profesionalna zajednica knjižničara trebala imati puno veći utjecaj na njegov sadržaj.

Od donošenja novoga zakona o knjižnicama i knjižnične djelatnosti profesionalna zajednica očekivala je unaprjeđenje rješenja dosadašnjih spornih pitanja:

- definiranje knjižnične djelatnosti kao djelatnosti od posebnoga društvenog interesa za Republiku Hrvatsku
- definiranje sustava knjižnica Republike Hrvatske kao učinkovite i funkcionalne mreža knjižnica povezanih u jedinstveni nacionalni knjižnični informacijski sustav
- osiguranje ravnomjernih infrastrukturnih pretpostavki za obavljanje knjižnične djelatnosti
- kompetencijski okvir stručnih znanja i vještina djelatnika u knjižničarstvu

Nažalost, prijedlog zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti ne ispunjava niti jedan od neophodnih ciljeva. Ukoliko se ne ide na izradu novoga dokumenta, prijedlozi rješenja tih problema trebaju biti uvršteni u dokument koji je u javnoj raspravi.

1. Ocjena stanja

Prema statističkim podacima Državnog zavoda za statistiku u Republici Hrvatskoj 2016. djelovalo je 1768 knjižnica od kojih su njih 1217 knjižnice osnovnih i srednjih škola, što čini 70 %. Od 3380 zaposlenih na stručnim poslovima 1329 knjižničara ili 40 % radi u školskim knjižnicama.

S obzirom na tako velik broj školskih knjižnica i školskih knjižničara koji su među obrazovanijima u struci (uglavnom imaju potrebnu visoku stručnu spremu, završen studij bibliotekarstva uz još neku struku i pedagoške kompetencije), smatramo da je ovim prijedlogom zakona potpuno zanemarena njihova uloga. Kako su školske knjižnice u sastavu ustanova koje potpadaju pod nadležnosti Ministarstva znanosti i obrazovanja koje financira njihove plaće i djelomično nabavu, premala je uloga dana upravo tom ministarstvu u odnosu na Ministarstvo kulture.

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti trebala bi kreirati oba ministarstva uz potporu Hrvatskog knjižničkog vijeća i strukovnih udruga - Hrvatskog knjižničarskog društva i Hrvatske udruge školskih knjižničara koja i brojem članova i aktivnim članstvom u međunarodnim stručnim tijelima ima pravo i sposobnosti za zastupanje profesionalne zajednice školskih knjižničara.

U i dosadašnjem Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti školske su knjižnice jedva spomenute, a slično praksa je nastavljena i u Prijedlogu koji je trenutno u javnoj raspravi. Smatramo neophodnim promijeniti takvu praksu.

Članak 14.

(2) Sadržaj Upisnika iz stavka 1. ovoga članka uređuje se pravilnikom koji donosi ministar nadležan za kulturu.

Dosadašnji Upisnik knjižnica nije prilagođen školskim knjižnicama - prema njemu je voditelj školske knjižnice ravnatelj škole, a ne knjižničar koji obavlja sve stručne i pedagoške poslove.

Članak 23.

(2) Knjižnica u sastavu u pravilu ima voditelja i stručno vijeće.

Iz cijelog je ovog članka nejasno tko upravlja školskom knjižnicom. Školske knjižnice najčešće imaju jednog zaposlenog knjižničara, znači li to da bi stručno vijeće trebalo biti sastavljeno od jednog člana? Dosadašnji je Zakon spominjao knjižnično vijeće, no ni ono se ne odnosi na školske knjižnice već na druge knjižnice u sastavu.

Članak 24.

Ni ovaj članak ne pojašnjava tko je voditelj knjižnice u sastavu, osim što određuje da voditelj *može biti osoba koja ispunjava uvjete za ravnatelja javne knjižnice*. Ravnatelji škola ne moraju nužno ispunjavati uvjete potrebne za ravnatelja javne knjižnice (vidi članak 21.), dovoljno je da imaju 8 godina radnog iskustva u obrazovanju.

Trebalo bi točno navesti tko je voditelj školske knjižnice - budući da je jedina osoba u njoj koja obavlja sve stručne poslove od planiranja, nabave, obrade, zaštite građe, do provođenja javne i kulturne djelatnosti i neposrednog odgojno-obrazovnog rada s korisnicima, provodi projekte i potiče na čitanje - školski knjižničar, najprimjerenije bi bilo da je on i voditelj.

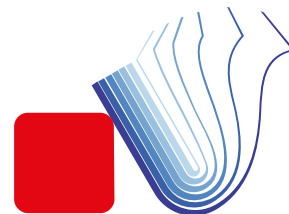
SREDSTVA ZA RAD KNJIŽNICA

Članak 30.

(1) Sredstva za rad knjižnica osigurava osnivač, a sredstva za rad knjižnica uključuju sredstva za plaće, sredstva za program, materijalne izdatke, kao i sredstva za investicije i investicijsko održavanje.

U slučaju školskih knjižnica osnivači su gradovi ili županije, odnosno jedinice lokalne samouprave koje ne financiraju plaće (njih osigurava Ministarstvo znanosti i obrazovanja). Sredstva za nabavu knjižne građe dijelom je osiguravalo Ministarstvo znanosti i obrazovanja, no vrlo neredovito (konačno ove godine s oko 10 kn po učeniku za osnovne škole). Neke školske knjižnice

HRVATSKA UDRUGA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA

godinama nisu imale sredstva za nabavu, a rijetke su knjižnice koje raspolažu sredstvima u skladu s važećim (i zastarjelim) Standardom za školske knjižnice, članak 15.: *Knjižnična građa se dopunjava svake školske godine sa 0,5 do 2 knjige i 0,5 jedinica AV i elektroničke građe po učeniku i učitelju, odnosno nastavniku i stručnom suradniku te novim naslovima časopisa i listova.*

Hrvatska udruga
školskih knjižničara
Croatian Association
of School Librarians
Zagreb
OIB 48408930033
www.husk.hr

Nije teško izračunati koliko bi sredstava bilo potrebno godišnje za školu od npr. 500 učenika (izostavit ćemo ostale korisnike): prosječna cijena knjige s rabatom je 70 kn, nabavimo li pola knjige po učeniku to iznosi 17 500 kn, bez AVe građe. Kupimo li dvije knjige po učeniku i učitelju i još dodamo 0,5 jedinica AVe građe, začas smo došli do 90 000 kn, a sredstva koja je školska knjižnica s 500 učenika dobila ove godine od Ministarstva je 6 000 kn. U vrijeme kad imamo sve lošije rezultate PISA vrednovanja i kad je donesena Nacionalna strategija za poticanje čitanja, svakako premalo.

Financiranje školskih knjižnica treba biti sustavno, propisano zakonom i s navedenim najmanjim iznosom prema standardu i ne može ovisiti o dobroj volji ravnatelja ili osnivača. Umjesto da gradovi i županije nabavljaju besplatne udžbenike i na taj način *kupuju* glasove birača, tim bi se sredstvima mogle opremiti školske knjižnice za 21. stoljeće.

KNJIŽNIČARSKI DJELATNICI

Članak 32.

Sadašnji je zakon bar naveo tko obavlja poslove u knjižnicama, iako ta podjela poslova uglavnom ne vrijedi za školske knjižničare (osim diplomirani knjižničari).

(2) Ministar nadležan za kulturu donosi rješenje o stjecanju viših stručnih knjižničarskih zvanja u skladu s odredbama pravilnika iz stavka 4. ovoga članka uz mišljenje Hrvatskoga knjižničnog vijeća.

Utješno je da će se ministar savjetovati s ministrom znanosti i obrazovanja pri donošenju pravilnika, no hoće li se voditi računa o stjecanju viših knjižničarskih zvanja pri Ministarstvu znanosti i obrazovanja: stručni suradnici školski knjižničari mogu biti promovirani u mentora i savjetnika, što

HRVATSKA UDRUGA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA

očito nije važno, jer ako žele imati više knjižničarsko zvanje, ne priznaje mu se ovo stečeno pri Ministarstvu znanosti i obrazovanja pri Ministarstvu kulture (kao, uostalom ni stručni ispit - školski su knjižničari jedina struka koja polaže dva stručna ispita pri dva ministarstva).

Hrvatska udruga
školskih knjižničara
Croatian Association
of School Librarians
Zagreb
OIB 48408930033
www.husk.hr

HRVATSKO KNJIŽNIČNO VIJEĆE

Članak 37.

(2) Predsjednika i dva člana Vijeća imenuje ministar nadležan za kulturu, a po jednog člana imenuje ministar nadležan za znanost i obrazovanje, Rektorski zbor visokih učilišta Republike Hrvatske i Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu te Hrvatsko knjižničarsko društvo.

Prema sadašnjem Zakonu, Hrvatsko knjižnično vijeće također se sastoji od 7 članova, no tri člana imenuje HKD, a po jednog ministar kulture, prosvjete i športa, znanosti i tehnologije te Rektorski zbor. Članovi među sobom biraju predsjednika Vijeća.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja se spojilo i ostalo bez jednog člana vijeća, a HKD je, kao strukovna udruga u kojoj su zastupljeni knjižničari svih vrsta knjižnica, spao na jednog člana, ali ne mogu sami izabrati predsjednika već ga imenuje ministar kulture. Bitno je da je jedna od zadaća knjižnica - odgoj za demokraciju.

Postoji velika vjerojatnost da će se o školskom knjižničarstvu, ako se usvoji ovakav zakon, odlučivati bez školskih knjižničara (iako školske knjižnice čine 70% od ukupnog broja knjižnica u Hrvatskoj).

Rješenje je veći broj članova strukovnih udruga, HKD-a i HUŠK-a ili raspisivanje natječaja.

Goranka Braim Vlahović, članica Upravnoga odbora Hrvatske udruge školskih knjižničara

I. OPĆE ODREDBE

Opći komentar uz prijedlog Zakona:

Budući da su školske knjižnice kao i visokoškolske u sustavu Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta smatramo da je Zakon o knjižnicama potrebno donijeti uz aktivnu suradnju s MZOS kako bi se osigurala kasnija provedba.

Ne želimo da se razvoj akademskih programa na hrvatskim fakultetima i kvalifikacijski okviri za rad u školskim knjižnicama propisuju pravilnicima koji se mijenjaju periodički i uglavnom neprofesionalno. Prepoznatljivost svake profesije, time i knjižničarske, je određena definiranjem stručnih zvanja za sve vrste knjižnica, poslova i zadataka, prava i obaveza, napredovanja i vanjskog vrednovanja, te smatramo da ih je potrebno ugraditi u Zakon o knjižnicama koji će doprinijeti razvoju knjižničarstva odnosno školskog u budućnosti.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

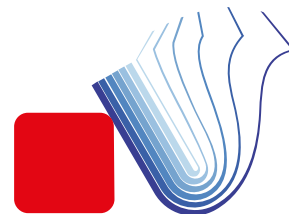
„Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.“

Komentar:

Veliki broj osnovnih i srednjih škola te, nema knjižnicu uređenu prema Standardu za školske knjižnice i državno-pedagoškim standardima koji podrazumijevaju prostor, opremu, računalnu opremu rad stručnog knjižničnog osoblja, a dio učeničkih domova uopće nema knjižnicu.

Prema izvješću Matične službe Grada Zagreba, samo 25 % njegovih školskih knjižnica zadovoljava minimalne propisane standarde u pogledu prostora, opreme i nabave knjižnične građe. PK tome, još uvijek nije u svim školskim knjižnicama nije osigurano minimalnih 20 sati rada knjižničara tjedno, u dijelu knjižnica iako postoje uvjeti za puno radno vrijeme, odobreno je pola radnog vremena, u školama s velikim brojem učenika i razrednih odjeljenja zaposlen je samo jedan knjižničar, a trebalo bi još pola ili cijelo radno vrijeme knjižničara. Većina knjižnica u učeničkim domovima nema odobreno radno mjesto knjižničara. Kada se navedenome doda i činjenica da je svega 38% teritorija RH pokriveno uslugama narodnih knjižnica postaje jasno da knjižnična usluga nije dostupna velikom broju njenih građana.

HRVATSKA UDRUGA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA

Nadalje, iz državnog proračuna trebala bi se redovito izdvajati sredstva za nabavu knjižnične građe za sve školske knjižnice a što se do sada činilo neredovito i sporadično.

Stoga predlažemo da se navedena tvrdnja preoblikuje u:

*„Za provođenje ovoga Zakona **potrebno je osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske kako bi se u suradnji i uz sufinanciranje osnivača, omogućilo ispunjavanje minimuma standarda za pojedine vrste knjižnica.***

Hrvatska udruga
školskih knjižničara
Croatian Association
of School Librarians
Zagreb
OIB 48408930033
www.husk.hr

UZ Članak 1. Stavak 2.

(2) Knjižnična građa od interesa je za Republiku Hrvatsku i ima njezinu osobitu zaštitu.

Komentar:

U školskoj knjižnici 70% strukture radnog vremena knjižničara čini odgojno-obrazovna djelatnost. Nadalje knjižnični fondovi školskih knjižnica najčešće ne sadrže vrijednu građu koja je predmetom posebne zaštite. Pojam knjižnične djelatnosti kao što stoji u sadašnjem Zakonu sveobuhvatan je i podrazumijeva građu, usluge, knjižnične postupke, programe i dr.

Predlažemo da Članak glasi:

*Knjižnična **djelatnost** od interesa je za Republiku Hrvatsku i ima njezinu osobitu zaštitu.*

TEKST PRIJEDLOGA ČLANKA ZAKONA

Članak 1....(1)

Ovim Zakonom uređuje se knjižnična djelatnost, osnivanje i prestanak rada knjižnica, ustrojstvo i upravljanje knjižnicama, vrste knjižnica, rad Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i knjižnični sustav Republike Hrvatske.

IZMJENA I DOPUNA PRIJEDLOGA

Članak 1., st. 1. Prijedloga, umjesto sadašnjeg teksta, trebao bi stoga, suglasno tekstu postojećeg Zakona, glasiti:

Ovim Zakonom uređuje se knjižnična djelatnost, osnivanje i prestanak rada knjižnica, ustrojstvo i upravljanje knjižnicama, **ciljevi i zadaće knjižnica**, vrste knjižnica, **nazivlje stručnog knjižničarskog osoblja**, rad Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, **zadaće i ustroj Hrvatskoga knjižničkog vijeća** i knjižnični sustav Republike Hrvatske.

OBRAZLOŽENJE:

Knjižnična djelatnost obuhvaća rad s knjižničnom građom, ali obuhvaća i sve druge aktivnosti i sadržaje, službe i usluge koje potiču razvoj kulture čitanja, pismenosti, obrazovanja i informiranosti u društvu, i to u radu sa svim članovima društva bez obzira na dob, rasu, spol, vjeru, nacionalnost, jezik ili društveni položaj. Već odavno je potvrđena uloga i snaga knjižnične djelatnosti u demokratizaciji društva i razvoju društva znanja i napretka. Nositelji svake djelatnosti su njezini stručni djelatnici. Tako je i s knjižničnom djelatnošću. Stoga se Zakon mora baviti ne samo građom, nego i djelatnošću i njezinim nositeljima.

TEKST PRIJEDLOGA ČLANKA ZAKONA

Članak 2....

Ovim Zakonom se:

- osigurava obavljanje knjižnične djelatnosti kao javne službe
- potiče razvoj knjižnične djelatnosti u cilju promicanja i razvoja pismenosti, kulture, obrazovanja, znanja i izvrsnosti te očuvanja nacionalnog književnog, umjetničkog i znanstvenog stvaralaštva
- osigurava dostupnost knjižnične građe i informacija radi jačanja kompetencije za razvoj, gospodarstva, demokracije i sudjelovanje u informacijskom društvu
- utvrđuju načini financiranja knjižnične djelatnosti.

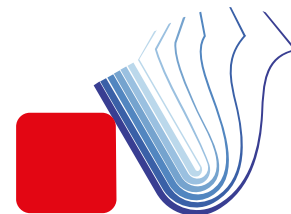
IZMJENA I DOPUNA PRIJEDLOGA

Članak 2. Prijedloga, umjesto sadašnjeg teksta, trebao bi stoga, sukladno tekstu postojećeg Zakona, glasiti:

Ovim Zakonom se:

- osigurava obavljanje knjižnične djelatnosti koja se obavlja kao javna služba
- **uređuje tko obavlja knjižničnu djelatnost i na koji način se obavlja knjižnična djelatnost**
- potiče razvoj knjižnične djelatnosti u cilju promicanja i razvoja pismenosti, kulture, **odgoja i obrazovanja, znanosti**, znanja i izvrsnosti te očuvanja nacionalnog književnog, umjetničkog i znanstvenog stvaralaštva.
- osigurava dostupnost knjižnične građe i informacija radi jačanja kompetencija za razvoj demokracije, gospodarstva, **znanosti** i sudjelovanje u informacijskom društvu
- **osigurava nadzor nad radom knjižnica koje u okviru matične djelatnosti provodi matična knjižnica nadležna za određenu vrstu knjižnica**
- **knjižnice povezuju u knjižnični sustav Republike Hrvatske te se time osigurava dostupnost knjižnične građe i informacija krajnjim korisnicima.**

HRVATSKA UDRUGA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA

Hrvatska udruga
školskih knjižničara
Croatian Association
of School Librarians
Zagreb
OIB 48408930033
www.husk.hr

OBRAZLOŽENJE:

Zakonom se treba odrediti način obavljanja djelatnosti i tko obavlja djelatnost, tj. vrste knjižnica. Knjižnična djelatnost potiče i razvoj znanosti i upravo je znanost jedna od ključnih društvenih aktivnosti u čijem radu sudjeluje i knjižnica kao potpora stručnom, znanstvenom i znanstveno-istraživačkom radu.

UZ Članak 13., Stavak 3.

Knjižnična struka već je predložila dokument pod nazivom *Nacrt Strategije hrvatskog knjižničarstva 2016.-2020.* koji je bio na javnoj raspravi i usvojen je od strane stručne zajednice, te bi ovaj dokument, uz neophodne korekcije zbog protoka vremena, trebao biti polazište za izradu nacionalnog plana.

Predlažemo da Stavak 3 glasi:

*Rad i razvoj knjižnica u Republici Hrvatskoj osigurava se temeljem nacionalnog plana razvitka knjižnica i knjižnične djelatnosti („**Strategije hrvatskog knjižničarstva za razdoblje od__do__**”)“ koje donosi Vlada Republike Hrvatske na **zajednički prijedlog** ministra nadležnog za kulturu i ministra nadležnog za znanost i obrazovanje **uz prethodno mišljenje Hrvatskog knjižničkog vijeća.***

TEKST PRIJEDLOGA ČLANKA

Članak 17 (1)...

Tijela javne knjižnice su: ravnatelj, upravno vijeće i stručno vijeće, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

IZMJENA I DOPUNA PRIJEDLOGA

Članak 17., st. 1. treba izmijeniti tako da glasi:

Tijela samostalne knjižnice su: ravnatelj, upravno vijeće i stručno vijeće, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Tijela knjižnice u sastavu su: voditelj i Knjižnično vijeće.

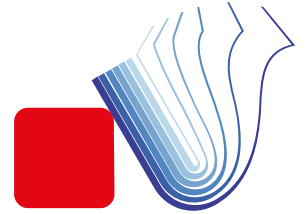
Iznimno u školskim knjižnicama RH gdje je zaposlen samo jedan visokoobrazovani stručni knjižničar, koji je ujedno i voditelj školske knjižnice.

OBRAZLOŽENJE:

Predlagatelj u nekoliko navrata različito definira javnu knjižnicu, ponekad kao isključivo samostalnu (čl. 3. i čl. 17.), a ponekad kao knjižnicu u sastavu čiji je osnivač u pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske (čl. 10.). Knjižnice u sastavu nemaju ravnatelje, niti upravna vijeća.

Javne knjižnice mogu biti samostalne i knjižnice u sastavu pravne osobe kojoj je osnivač RH, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne

HRVATSKA UDRUGA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA

osobe u pretežitom vlasništvu RH ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Hrvatska udruga
školskih knjižničara
Croatian Association
of School Librarians
Zagreb
OIB 48408930033
www.husk.hr

UZ Članak 21. Stavak 2.

Kao uvjet za imenovanje ravnatelja narodne knjižnice navodi se studij društvenog ili „s njim izjednačenog“ usmjerenja, a ne studij knjižničarstva, „najmanje pet godina rada u knjižnici ili najmanje deset godina rada u kulturi, znanosti ili obrazovanju..“

Iako se navedeni Članak ne odnosi na područje rada školskih knjižnica, kao predstavnici stručne knjižničarske zajednice protiv smo rješenja kojima se ukidaju stručni uvjeti i degradira struka.

Predlažemo da ovaj Stavak glasi:

*Ravnateljem narodne knjižnice može se, na temelju predloženoga četverogodišnjeg plana rada, imenovati osoba koja ima završen diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij, iz područja **knjižničarstva**, najmanje pet godina rada u knjižnici i odlikuje se stručnim, radnim i organizacijskim sposobnostima te ispunjava druge uvjete propisane statutom.*

TEKST PRIJEDLOGA ČLANKA ZAKONA: Članak 23. Stavak 2.

(2) Knjižnica u sastavu u pravilu ima voditelja i stručno vijeće.

Komentar:

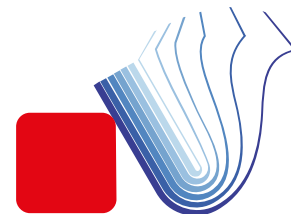
Školska knjižnica je također knjižnica u sastavu koja ima najčešće samo jednog zaposlenog knjižničara pa ne može stajati da knjižnica u sastavu u pravilu ima stručno vijeće.

Predlažemo izmjenu:

Knjižnica u sastavu u pravilu ima voditelja i knjižnično vijeće. sukladno čl. 22. ovog zakona. Voditelj knjižnice član je Knjižničnog vijeća i upravnog tijela pravne osobe u čijem je sastavu knjižnica.

Time bi i školski knjižničari konačno dobili status voditelja kao i kolege u visokoškolskim knjižnicama.

HRVATSKA UDRUGA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA

SREDSTVA ZA RAD KNJIŽNICA

Članak 30.

Odredba iz stavka 1) da osnivač osigurava sredstva za plaće ne može se primijeniti na sve vrste knjižnica, primjerice na školske gdje se sredstva za plaće osiguravaju iz državnog proračuna putem resornog Ministarstva.

Također u dosadašnjoj primjeni Zakona nisu se poštivale određene odredbe, primjerice o osiguranju sredstava za nabavu knjižnične građe u školskim knjižnicama niti iz državnog proračuna niti iz proračuna osnivača, dok se u ovom prijedlogu Zakona sredstva za nabavu građe niti ne spominju.

Predlažemo da se Zakonom propiše obveza osiguranje namjenskih sredstava za nabavu knjižnične građe i to na način da navedena sredstva u podjednakim iznosima osigura resorno ministarstvo i osnivač.

Stoga je Članak 30. potrebno dopuniti:

(1) Sredstva za rad knjižnica uključuju sredstva za plaće, **sredstva za nabavu knjižnične građe**, sredstva za programe, materijalne **troškove**, sredstva za investicije, investicijsko održavanje i **opremanje**, i **stručno usavršavanje knjižničara**.

(2) Sredstva za plaće osiguravaju, ovisno o vrsti knjižnica, osnivači i Republika Hrvatska putem nadležnih ministarstava.

(3) Sredstva za nabavu knjižnične građe i pristup izvorima informacija koji nisu besplatni namjenski za tu svrhu osiguravaju osnivači i Republika Hrvatska putem nadležnih ministarstava, razmjerno u jednakim iznosima.

(5) Sredstva za materijalne troškove knjižnica osiguravaju osnivači.

(6) Sredstva za investicijsko održavanje i opremanje knjižnica namještajem i računalima osiguravaju osnivači i Republika Hrvatska putem nadležnog ministarstva, razmjerno u jednakim iznosima.

KNJIŽNIČARSKI DJELATNICI

Članak 32., Stavak 1.

(1) Stručni knjižničarski djelatnici koji su stekli odgovarajuća stručna knjižničarska zvanja odgovorni su za obavljanje svih stručnih poslova javnih knjižnica za koje su zaduženi.

Stavak 1 u potpunosti je nejasan tim više što se spominju samo javne (narodne).

Hrvatska udruga
školskih knjižničara
Croatian Association
of School Librarians
Zagreb
OIB 48408930033
www.husk.hr

HRVATSKA UDRUGA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA

Postavlja se pitanje da li to znači da djelatnici koji se zapošljavaju u ostalim vrstama knjižnica, npr. školskim, ne trebaju imati stručno knjižnično zvanje!?

U prijedlog Zakona neophodno je uvrstiti stručna knjižnična zvanja kao što je u postojećem Zakonu. Nomenklatura zvanja jedno od temeljnih odrednica svake profesije pa tako i knjižničarske. Način stjecanja zvanja može se propisati pravilnikom ali zvanja moraju i trebaju biti navedena u Zakonu.

Hrvatska udruga
školskih knjižničara
Croatian Association
of School Librarians
Zagreb
OIB 48408930033
www.husk.hr

Predlažemo da **Stavak 1** glasi:

Stručne poslove u knjižnicama, samostalnim i u sastavu, obavljaju pomoćni knjižničari, knjižničari, diplomirani knjižničari, viši knjižničari i knjižničarski savjetnici. **U školskim knjižnicama gdje stručne poslove obavlja visokobrazovani stručni suradnik knjižničar, stručni suradnik knjižničar mentor i stručni suradnik knjižničar savjetnik.**

Također je potrebna izmjena i dopuna i Stavka 4:

Pravilnik o stručnim knjižničnim zvanjima te uvjete i način njihova stjecanja zajednički donose ministar nadležan za kulturu i ministar nadležan za znanost i obrazovanje na prijedlog HKV-a.

Nadalje, do sada su školski knjižničari polagali dva stručna ispita, te inzistiramo da se ovaj problem riješi budućim Pravilnikom u suradnji dvaju ministarstava.

ILI

TEKST PRIJEDLOGA ČLANKA ZAKONA

U čl. 32. st. 1. Prijedloga zakona, za knjižničarske djelatnike propisuje se pravno dvosmisljena i neobavezna formulacija u kojoj nije jasno **TKO** može i smije obavljati stručne poslove u knjižnicama: "*Stručni knjižničarski djelatnici koji su stekli odgovarajuća stručna knjižničarska zvanja odgovorni su za obavljanje svih stručnih poslova javnih knjižnica za koje su zaduženi.*"

IZMJENA I DOPUNA PRIJEDLOGA

Sadašnji Zakon jasno propisuje u čl. 34. st. 1. "**Stručne poslove u knjižnicama, samostalnim i u sastavu, obavljaju pomoćni knjižničari, knjižničari, diplomirani knjižničari, viši knjižničari i knjižničarski savjetnici**" i tako treba i ostati, ili uz minimalan ustupak, alternativno: "**...obavljaju stručni djelatnici koji su stekli odgovarajuća stručna knjižničarska zvanja**".

HRVATSKA UDRUGA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA

Iznimno u školskim knjižnicama gdje stručne poslove obavlja visokobrazovani stručni suradnik knjižničar, stručni suradnik knjižničar mentor i stručni suradnik knjižničar savjetnik.

OBRAZLOŽENJE:

Nedopustivo je ne navesti stručna knjižničarska zvanja u tekstu zakona. Pravilnikom se propisuju drugi uvjeti i način stjecanja tih zvanja, pri čemu treba posebno obratiti pažnju na status školskih knjižničara od kojih se zahtjeva polaganje dva stručna ispita, što svakako treba izbjeći. Također, ne smije se dozvoliti degradiranje Hrvatskoga knjižničarskog vijeća u ovom smislu.

Pravilnikom se mogu ujednačiti stečena zvanja iste razine napredovanja u ministarstvu u kulturi i ministarstvu znanosti i obrazovanja, što će izjednačiti mogućnost napredovanja visokoobrazovanih knjižničarskih djelatnika koje financiraju ova dva ministarstva, i omogućiti ravnopravno zapošljavanje knjižničara u svim knjižnicama.

TEKST PRIJEDLOGA ČLANKA

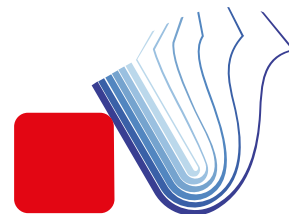
U glavi VIII u čl. 36. i 37. regulira se Hrvatsko knjižnično vijeće na neadekvatan način koji rad tog tijela koje niti sada nije potpuno funkcionalno i ravnopravno uključeno u javnopravnu djelatnost, dodatno čini otežanim i onemogućava njegovu stručnu inicijativu.

Bez detaljnog navođenja teksta, *svaki dosadašnji prerogativ iz čl. 32. i 33. i iz drugih dijelova sadašnjeg Zakona koji sadrži riječ "predlaže" ili se ukinuo ili pretvorio u "daje mišljenje"*.

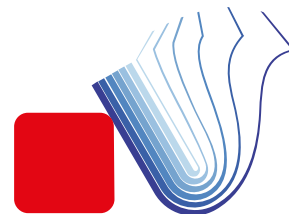
Sastav Hrvatskog knjižničkog vijeća iz **čl. 37.** također je neadekvatan i mogućnost imenovanja samo jednog člana od strane stručnog udruženja (HKD) prema st. 2. istog članka, kao i ljudi iz djelatnosti koje uopće nisu knjižničarske (obrazovanje, znanost) daljnji rad takvog tijela čini nepotrebnim, jer ga može zamijeniti i samo ministarstvo.

UZ Članak 37. st. 2. trebao bi glasiti:

(2) Predsjednika Vijeća i jednog člana imenuje ministar nadležan za kulturu. Dva člana imenuje ministar nadležan za znanost i obrazovanje, Rektorski zbor visokih učilišta Republike Hrvatske i Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, a tri člana imenuje Hrvatsko knjižničarsko društvo.

Hrvatska udruga
školskih knjižničara
Croatian Association
of School Librarians
Zagreb
OIB 48408930033
www.husk.hr

HRVATSKA UDRUGA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA

U HKV trebaju ući po jedan član iz Hrvatske udruge školskih knjižničara i iz Hrvatske mreže školskih knjižničara kao jedinih državnih udruuga školskih knjižničara koje obavljaju stručnu djelatnost na području RH.

Hrvatska udruga
školskih knjižničara
Croatian Association
of School Librarians
Zagreb
OIB 48408930033
www.husk.hr

TEKST PRIJEDLOGA ČLANKA

Članak 43 (1)...

Stručni nadzor nad radom knjižnica obavlja matična knjižnica ili druga knjižnica koju ministarstvo nadležno za poslove kulture ovlasti.

IZMJENA I DOPUNA PRIJEDLOGA

Čl. 43, st. 1. izmijeniti na način da glasi: Stručni nadzor nad radom knjižnica obavlja matična knjižnica.

Iznimno u školskim knjižnicama gdje matična knjižnica obavlja savjetodavni nadzor i stručno usavršavanje djelatnika, a stručni nadzor nad radom knjižnica obavlja Agencija za odgoj i obrazovanje pri Ministarstvu znanosti i obrazovanja.

OBRAZLOŽENJE:

Nije obrazloženo zašto se omogućuje da stručni nadzor ne provodi matična knjižnica. Razlog ne može biti taj da se unaprijed predviđa da neće biti imenovana matična knjižnica, jer onda unaprijed predviđamo da se neće provoditi ovaj zakon. Nad školskim knjižnicama stručni nadzor obavlja i Agencija za odgoj i obrazovanje.

dr.sc. Korina Udina, dopredsjednica Hrvatske udruge školskih knjižničara

i

Vanja Jurilj

Predsjednica Hrvatske udruge školskih knjižničara

Predsjednica Međunarodne udruge školskih knjižničara za Europu

Članica IFLA-ine Sekcije za školske knjižnice

Članica IFLA/IASL-ovog radnog tijela

